

Procés de participació per l'elaboració del Pla del joc a
l'espai públic amb horitzó 2030

Informe de resultats

Sessió temàtica 4: Com estimular el joc a l'aire lliure i la seva importància social en el marc d'una ciutat educadora?

institut
infància i
adolescència | Fem avançar els drets
generant coneixement
per millorar polítiques locals

23 d'octubre de 2018

Amb el suport

indic
INICIATIVES I DINÀMIQUES COMUNITÀRIES

Índex

1.	Presentació	3
2.	Organització de la sessió	3
3.	Síntesi de resultats	4
	3.1. Pluja d'idees	4
	3.2. Propostes per potenciar l'estímul del joc en el marc d'una ciutat educadora	6

1. Presentació

En el marc del procés d'elaboració del **Pla del Joc a l'espai públic amb horitzó 2030**, el passat 23 d'octubre va tenir lloc la quarta sessió temàtica oberta amb el títol *Com estimular el joc a l'aire lliure i la seva importància social en el marc d'una ciutat educadora*.

L'objectiu de la sessió era doble:

1. Presentar el context de la mesura de govern *Barcelona dona molt de joc* i el marc conceptual del futur *Pla d'impuls del joc a l'espai públic amb horitzó 2030*.
2. Recollir idees i propostes que puguin ser incorporades al futur del Pla del Joc a l'espai públic amb horitzó 2030.

2. Organització de la sessió

La sessió s'estructurà en dues parts diferenciades. Una primera part informativa i una segona part de treball.

- Benvinguda i presentació del marc conceptual del futur Pla d'impuls del Joc a l'espai públic amb horitzó 2030 a càrrec de **Maria Truñó**, de l'Institut d'Infància i Adolescència de Barcelona, i de **Jofre Villanueva**, assessor del Comissionat d'educació, infància i joventut de l'Ajuntament de Barcelona.
- Dinàmica de treball a càrrec d'**INDIC** per recollir idees creatives i propostes que puguin ser incorporades al futur Pla.

Les persones participants es van distribuir en 4 grups de treball, per intentar donar resposta als següents reptes creatius:

- Idees per recuperar el gust i el temps per jugar a l'aire lliure.
- Idees perquè el joc a l'aire lliure sigui educador.
- Idees per motivar el joc a l'espai públic.
- Idees perquè la ciutadania prengui consciència del valor social del joc.

En un primer moment es va fer una pluja d'idees, per posteriorment identificar possibles propostes pel Pla del Joc.

3. Síntesi de resultats

3.1 Pluja d'idees

Aquest primer temps era un moment d'obertura creatiu. La norma era recollir totes les idees expressades, sense exercir cap anàlisi ni emetre judicis previs. Per tant, cal entendre aquest buidat com un recull de possibles idees inspiradores, algunes de les quals posteriorment es van elaborar en forma de propostes. A continuació es relacionen les diferents idees que van sorgir en els diferents grups de treball.

Grup 1

- Divulgació de la importància del joc.
- Tonucci.
- Entorn estimulant.
- Escola.
- Conciliació familiar, tenir temps.
- Per què es va deixar de fer la gimcana de la Mercè.
- Tecnologia al carrer.
- Trobar aventura, misteri, reptes.
- Llibertat; absència de normes.
- Augmentar la confiança en els infants.
- Valor social del joc.
- Recuperar la història de a què jugaven personatges històrics.
- Emfatitzar beneficis del joc per la salut.
- Gamificació.
- Recuperar jocs antics.

Grup 2

- Colors.
- Paraules/poesia.
- Gènere.
- Cooperatiu.
- Atractiu, respectuós.
- Què educa?..
- Educar què i a qui?.
- Qui hi ha que m'eduqui.
- Diferents usos (compartit).
- Símbols- dibuixos.
- Que provoqui conversa.
- Conceptes que engresquin a l'aprenentatge i la curiositat (metro).
- Miralls-autoconeixement.
- Joc intergeneracional (per tothom).
- Ús de tots els sentits.
- Experiències sensorials, textures i experimentació.
- Joc lliure i segur.
- Elements fungibles.
- Seguretat.

- Materials de joc no específic.
- Prou por al joc amb pluja i tolls d'aigua.
- Estètica i netedat.
- Veure l'ús que se'n fa per adaptar-ho.
- Convivència amb altres usos (gossos).
- Dinamitzar-ho. Transformable, efímer, que passin coses. Aprofitar les estacions.
- Que hi hagi comunitat.
- Camí al parc.
- Conciliació familiar (horari intensiu). Reforma horària.

Grup 3

- El verb jugar només es pot conjugar amb el verb deixar.
- Provocar les ganes de jugar dels adults.
- El joc és vida.
- Punt de recollida dels mòbils als parcs.
- Sembrar de jocs la ciutat.
- L'autobús del joc.
- Ajudar les famílies a observar i gaudir dels joc dels infants.
- Com seria Barcelona si no hi hagués joc.
- Propostes humorístiques a la ciutat que provoquin somriure.
- Fora ciment, visca el verd. Augmentar el verd a la ciutat en tres estrats: a arbres, arbustos i herba.
- Proximitat als espais de joc.
- Corredors verds per intercomunicar espais lúdics.
- Facilitar la mobilitat. Microbusos amb circumval·lació per apropar els infants a altres parcs.

Grup 4

- Exterior.
- Treure cartells prohibitius.
- Ampliar espais de joc i circulació.
- Espais lliures i oberts, aigua, sorra. Elements infantils, no calen estacions de joc.
- Potenciar la natura; aigua, pedres, desnivells, verd.
- Patrocinar que a les escoles facin activitats a l'exterior que motivin el currículum. Per exemple a biologia agafar mostres, educació física córrer al bosc, etc.
- Joc adult.
- Sempre ho és.
- Promocionar el joc lliure.
- Que els adults hi estiguin implicats /família en joc.
- Moderador del joc, no dirigir.

3.2 Propostes per estimular el joc a l'aire lliure i el seu valor social en la marc d'una ciutat educadora

En aquest apartat es recullen les propostes que les participants van formular agrupades en els tres eixos en els quals s'estructurarà el Pla.

Propostes per disposar de més i millors oportunitats de joc

- **Facilitar el tall de carrers.**
  - Facilitar els tràmits i permisos que permetin utilitzar la via pública per jugar.
  - Comptar amb una voluntat política real de tallar i pacificar carrers
- **Establir corredors lúdics pels infants i acompanyants**
  - De la mateixa manera que existeixen corredors verds, establir corredors lúdics o itineraris que permetin intercomunicar diferents espais lúdics.
  - Definir una estratègia de senyalització que permeti visualitzar els ecosistemes lúdics.
  - Facilitar la mobilitat dels infants amb microbusos, que vagin en circumval·lació per apropar als infants a altres parcs desconeguts de la ciutat.
- **Disposar elements urbans jugables arreu de la ciutat**
  - Disposar per tot l'entorn urbà de la ciutat d'elements que despertin la curiositat a i engresquin a l'aprenentatge. Utilitzar símbols, explicacions, jeroglífics, miralls, etc. per senyalitzar espais públics, com la senyalització de la xarxa i les parades de metro, que s'ha convertit en un llenguatge gairebé universal.
- **Dissenyar àrees de joc més estimulants i amb més verd**
  - Dissenyar àrees de joc més estimulants i atractives (sensorials, que despertin la curiositat) i fetes amb materials més naturals.
  - Dissenyar entorns estimulants, amb reptes, aventura, misteri,...
  - Fora ciment, visca el verd. Augmentar el verd a la ciutat en les tres estrats: arbres, arbustos i herba.
  - Convertir la ciutat en un viver.
  - Preveure algunes àrees de joc buides sense elements de joc predefinit. Que siguin versàtils i aprofiti els elements naturals de les estacions com ara fulles, fustes, etc. i amb dinamització puntual.
- **Facilitar jocs per adults**
  - Ubicar equipaments pensats també pels jocs dels adults.
  - Propostes de joc adult al carrer (jocs de taula, etc.).

- Sembrar de jocs la ciutat com a provocació per a les persones adultes.

Propostes per estimular el joc a l'aire lliure

- **Promoure el joc des de l'escola**
  - Promoure que l'escola surti al carrer a jugar.
  - Promocionar que les escoles facin activitats a l'exterior amb activitats que formen part del currículum. Per exemple en els treballs per projectes aprofitar per fer descoberta de l'entorn.
- **Promoure el joc del adults**
  - Recuperar la gimcana de la Mercè, on participava gent de totes les edats arreu de la ciutat.
  - Incloure a adults i gent gran en els jocs. Utilitzar la tecnologia i promoure jocs que facin servir APPS, de manera que puguem aprofitar la tecnologia.
  - Facilitar que la gent deixi de mirar el mòbil quan estan al parc. Ubicar punt de recollida de mòbils als parcs o missatges tipus "deixem el mòbil i juguem".
- **Estimular l'observació i aprenentatge**
  - Instal·lar hostals d'insectes i punts d'observació d'ocells als parcs.
- **Estimular el joc lliure i fortuït**
  - Promoure el Dia internacional del joc sota la pluja, on s'incentiva que els infants juguin i es mullin.
  - Deixar jugar i trepitjar les zones enjardinades i gespes.
- **Promoure la ciutat viver**
  - Convertir la ciutat en un viver. Ubicar en alguns espais, com a les ludoteques, plantes o arbres amb test, amb els quals es pugui jugar i moure'ls sense fer-los malbé. Posteriorment aquestes plantes amb que els infants han jugat durant un temps, es poden trasplantar a algun lloc de la ciutat. I, fins i tot, es podrien apadrinar o seguir l'itinerari que han fet.
- **Promoure la cohesió social i coneixement del barri**
  - Coneixement del medi a través del joc. Per exemple, cromos de jocs del barri emblemàtics a recollir als comerços.

Propostes per promoure un canvi de paradigma

- **Camí al parc**
  - Establir itineraris senyalitzats -a l'estil dels camins escolars- per indicar el camí al parc i les àrees de joc i facilitar que els infants puguin anar sols.
- **Deures lúdics als infants**
  - Treballar perquè els i les mestres posin deures lúdics. Revertir els deures acadèmics i que demanin als infants que juguin a l'aire lliure.
- **Campanyes de comunicació específiques**
  - Fer campanyes informatives pro joc (amb missatges com prohibit no jugar) i que posin en valor el joc i convidin a jugar.
  - Places on específicament es pugui jugar a pilota. Treure cartells prohibitius i educar als pares i mares perquè es responsabilitzin.
  - Propostes de missatges en clau d'humor a la ciutat que provoquin somriure.
  - Canviar la manera de limitar als nens i nenes a les àrees de joc: "Embruta't, juga, mulla't".
- **Pacte de conciliació del temps**
  - Fer un pacte per la conciliació familiar. Que sigui una prioritat municipal i es defineixin i apliquin estratègies en aquesta línia.

